

Kurzus kódja(i): FLM-231:17
FLMD-111:12
FLMD16-111.03
FLM-402.10

Kurzus címe: Magyar film a 70-es években

Tanár neve: Gelencsér Gábor

Kurzus időpontja, helye: hétfő 13 00–14 30 34

Kurzus típusa: előadás

Kurzus leírása: A kurzus a magyar filmtörténet 1968 utáni szakaszát dolgozza fel az évtized végéig. A társadalmi, politikai és kulturális, valamint intézménytörténeti folyamatoknak elsősorban formai következményeit vizsgálja, így a megközelítés középpontjában a dokumentarizmus és a szerzői stilizáció irányzata áll. E két stílusirányzathoz kapcsolódik az egyes életművek és filmek elemző bemutatása.

Elsajátítandó kompetenciák:

tudás: tájékozódás a magyar filmtörténetben

képesség: a kulturális jelenségek és azok történeti beágyazottságának értelmezése

attitűd: történetileg és társadalmilag meghatározott kulturális jelenségek megértése és elfogadása

autonómia és felelősség: olyan történetileg és politikailag koherens

Módszer: egyéni álláspontot kialakítása, amely segíti önmaga és környezete

Tematika: fejlődését.

Power Point Prezentációval és filmrészletekkel illusztrált előadás.

1. A korszak kezdete: új irányzatok, új generációk
2. A szerzői stílus (*Szerelem, Szindbád*; Szabó István, Sándor Pál, Maár Gyula filmjei)
3. A parabolikus modell átalakulása Jancsóznál
4. Történelmi és jelenkori parabolák (Kósa Ferenc filmjei; *Prés, Segesvár, Magasiskola, A sípoló macskakő, Holnap lesz fácán*)
5. A Balázs Béla Stúdió a hetvenes években
6. A dokumentarista stílus (Mészáros Márta, Gábor Pál, Zolnay Pál filmjei)
7. Fikciós dokumentumfilmek (Dárday István, Tarr Béla, Schiffer Pál, Ember Judit filmjei)
8. Nemzedéki közérzetfilmek (Szörény Rezső, Kézdi-Kovács Zsolt, Lugossy László, Elek Judit, Lányi András, Sós Mari filmjei)
9. A szatíra és a groteszk (Gyarmathy Livia, Gazdag Gyula, Szász Péter filmjei; *Veri az ördög a feleségét*)
10. Műfaji kísérletek (Szomjas György easternjei)
11. Az ötvenes évek-filmek (*Angi Vera, A ménesgazda*)
12. Jeles András
13. Összefoglalás

Kurzus teljesítésének követelményei: Az előadások anyaga, a vetített filmek ismerete, szakirodalmi olvasottság; a számonkérés módja: kollokvium.

- Kötelező filmek:**
1. Magyar Dezső: *Agitátorok* (1969)
 2. Makk Károly: *Szerelem* (1970)
 3. Huszárik Zoltán: *Szindbád* (1971)
 4. Szabó István: *Tűzoltó utca 25.* (1973)
 5. Sándor Pál: *Régi idők focija* (1973)
 6. Jancsó Miklós: *Égi bárány* (1970)
 7. Gaál István: *Magasiskola* (1970)

8. Kósa Ferenc: *Nincs idő* (1972)
9. Gazdag Gyula: *A sípoló macskakő* (1971)
10. Zolnay Pál: *Fotográfia* (1972)
11. Mészáros Márta: *Kilenc hónap* (1976)
12. Dárday István: *Jutalomutazás* (1974)
13. Tarr Béla: *Családi tűzfészek* (1977)
14. Schiffer Pál: *Cséplő Gyuri* (1978)
15. Ember Judit: *Fagyöngyök* (1978)
16. Kézdi-Kovács Zsolt: *Ha megjön József* (1975)
17. Szörényi Rezső: *BÚÉK!* (1978)
18. Szász Péter: *Szépek és bolondok* (1976)
19. András Ferenc: *Veri az ördög a feleségét* (1977)
20. Szomjas György: *Talpak alatt fűtyül a szél* (1976)
21. Gábor Pál: *Angi Vera* (1978)
22. Kovács András: *A ménesgazda* (1978)
23. Jeles András: *A kis Valentino* (1979)
24. Jeles András: *Álombrigád* (1983)

- Kötelező irodalom:** B. Nagy László: *A látvány logikája*. Budapest: Szépirodalmi, 1974. 397–405, 411–416, 449–455, 527–531, 579–583..
- Bódy Gábor: A fiatal magyar film útjai. In: Bódy Gábor: *Egybegyűjtött filmművészeti írások*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2006. 111–116.
- Gelencsér Gábor: *A Titanic zenekara*. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében. Budapest: Osiris, 2002.
- Gervai András: *A tanúk*. Film – történelem. Budapest: Saxum, 2004.
- Györffy Miklós: „A Liliomfától Az utolsó kéziratig”. In: Györffy M.: *A tizedik évtized*. Budapest: Palatinus – Magyar Nemzeti Filmarchívum, 2001. 205–225.
- Józsa Péter: Gondolatok az *Égi bárányról*. *Valóság*, 1971/9. <http://jancso.film.hu/object.d988da71-8eac-446a-93cb-7f7398128049.ivy>
- Király Jenő: „Apropó western...” In: Király Jenő (szerk.): *Film és szórakozás*. Budapest: Mokép – Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, 1981. 155–236.
- Kovács András Bálint: „Öntudatlan rétegek». Ábrázolási konvenciók átalakulása a hetvenes évek magyar filmjeiben”. In: Kovács A. B.: *A film szerint a világ*. Budapest: Palatinus, 2002. 183–239.
- Mérei Ferenc: Szimbólumok idézőjelben. *Filmkultúra*, 71/2. <http://jancso.film.hu/object.92db8045-f7c6-4f02-9a03-ad948caa9641.ivy>
- Szekfű András: *Fényes szelek, fűjjátok!* Budapest: Magvető, 1974. 244–318. <http://mek.oszk.hu/03200/03213/03213.pdf>
- Szilágyi Ákos: Két szék között, a pad alatt. Vázlat a hetvenes évek konzervatívizmusról. In: Veres András (szerk.): *A hetvenes évek kultúrája*. Tanácskozás a F fiatal Művészek Klubjában 1980. április 10–12. Budapest: Balassi, 2002. 13–31.
- Zalán Vince (szerk.): *Budapest Iskola*. Budapest: MADE, 2005.
- Zsugán István: *Szubsjektív magyar filmtörténet* (1964–1994). Budapest: Osiris – Századvég, 1994. 111–436.